

ถอดบทเรียนชุมชนกรุณา “การทำงาน Community Palliative Care”

6 มีนาคม 2564

ความรู้สึกของผู้เข้าร่วมประชุมในเช้าวันนี้

พี่สุ้ย วุ่นวายใจก่อนเช้า แต่ภาวนาแล้วก็สบายใจขึ้น

อิม กังวลใจนิดหน่อย

เคน สบายใจ สดชื่น

เบ็ด สดชื่น เบิกบาน สงบนิ่งดี

สมาร์ท เร่งรีบ ต้องจัดการธุระบางอย่าง ภาวนาแล้วสงบขึ้น ตื่นเต้น

ครูยอด สดชื่น ได้ชาร์จแบตมาเต็ม ได้รับพลังจากครอบครัว เห็นครอบครัวกับชุมชนไปด้วยกัน รู้สึกดีที่ได้ร่วมในชุมชนกรุณา

จ๊ะเอ๋ ตอนแรกลืม การภาวนาทำให้รู้สึกตัว

เห มาร่วมงานบุญบวช วุ่นวายนิดหน่อย เรื่องธุระแต่ก็จัดการได้

พี่เจน สบายๆ กังวลใจเรื่องหลานนิดหน่อย

หมอต๋อง สบายๆ อาจต้องแว็บไปดูแลคนไข้บ้าง

พี่อุบล ออกมาทำกิจกรรมกับเด็กๆ พร้อม ตื่นเต้นที่จะได้เจอทุกท่าน

ต๋อม สบายๆ ได้ไปเดินตลาด ทานข้าวอิม พร้อมในการอยู่ร่วมกัน

นำเสนอสิ่งที่คุยกันในการประชุมครั้งก่อน (อยู่ในเอกสารแนบ)

เป้าหมายการพูดคุยในวันนี้

- แนวทาง วิธีการทำงาน PC ในชุมชนของแต่ละคน
- ทักษะที่จำเป็นสำหรับคนที่ทำงาน PC ในชุมชน
- ช่วยกันเติมเต็ม ข้อมูลที่ได้จากการพูดคุย เพื่อนำไปสู่การสร้างหลักสูตร

1.กระบวนการและวิธีการทำงาน Community PC มีวิธีการทำงานอย่างไร มีการเข้าถึงคนหรือทรัพยากรต่างๆในชุมชนอย่างไร ข้อควรระวังในการทำงาน มีวิธีการบันทึกข้อมูล ประเมิน วัดผลการทำงาน Community PC อย่างไร

พี่เห : ในพื้นที่ที่ไม่เคยมีการทำงาน PC มาก่อน เราก็เรียนรู้จากคนใกล้ชิดก่อน ค้นหาคนที่มีความรู้ที่มีจิตบริการ ที่ยินดีจะเป็นเจ้าภาพ มาเรียนรู้กับเรา ส่วนที่ทำให้ขับเคลื่อนงานได้ คือเริ่มจากใน รพ.สต.ก่อน หาใครก็ได้ที่ยินดีทำ แล้ว จนท.ใน รพ.สต.นั้นขยายต่อไปยัง อสม. ไปค้นหาเคสในชุมชน อุปสรรคที่เจอคือ ความกลัวของคนในชุมชน กลัวผู้ป่วยระยะท้าย กลัวคนตาย กลัวผี เราจึงต้องให้ความรู้ ทำคู่มือ เรื่องการสังเกตอาการ ความเปลี่ยนแปลงไปของร่างกายในระยะท้าย ตอนนี้นำมาได้ 4 ปี พาคนที่สมัครใจไปทำงานที่ ICU ไปดูว่าอาการเป็นอย่างไร ต้องช่วยเหลือดูแลอย่างไร โดยได้รับความช่วยเหลือจากคุณหมอ Fam Med มาให้ความรู้ญาติ พอมีเคสที่มาตายที่บ้านได้ ผ่านไปด้วยดี คนอื่นก็จะโอเคที่จะทำตาม นอกจากนี้ยังประสานงานขอให้เจ้าหน้าที่ไปเรียนรู้กับ รพ.มะเร็งอุบลราชธานี รพ.สรรพสิทธิฯ โดยเนื้อหาที่เป็นความรักให้หาอ่านเอาเอง เน้นฝึกทักษะที่จำเป็นจริง ๆ ในการดูแลผู้ป่วยระยะท้าย และสามารถเอาไปถ่ายทอดกับคนในชุมชนได้ สนับสนุนจัดหาอุปกรณ์ให้ชุมชน ให้สามารถดูแลกันได้ ของที่ผู้ป่วยระยะท้ายเคยใช้แล้วพอคนตายก็เอามาให้คนอื่นได้ ทำผ้าป่าจัดหาอุปกรณ์ทางการแพทย์ จนได้กองทุนแพมเพิร์ส ทั้งนี้เห็นว่าญาติจะให้ความสนใจเรียนรู้เพื่อให้ได้ความรู้และนำไปปฏิบัติได้

ตัวชี้วัดว่างานสำเร็จ คือ มีรายได้เข้ากองทุน มีคนบอกต่อ เรื่องราวการทำงาน มีเครือข่าย มีคนโทรมาปรึกษา มาดูงาน มาขอความช่วยเหลือ มาขอให้ประสานงาน

ในการทำงานของตนเองนั้นมีการค้นหาเจ้าภาพ ให้ความรู้ เชื่อมประสานงาน ศึกษาดูงาน พัฒนา ระบบสนับสนุนให้กลไกการทำงานได้ดีขึ้น หลักสูตรในการพัฒนาให้มีความสำคัญกับการทำงานจริง การได้ผ่านประสบการณ์จริง มีการทำ Case Conference กับทีมทุกระดับ มองเห็นคนเท่าเทียมกัน ให้คนทำงานมี authority สร้างความเท่าเทียม ความไว้วางใจ มั่นใจกันและกัน มีพื้นที่ให้ทุกคนเป็นเจ้าของเคส เกิดความใส่ใจในการดูแลผู้ป่วยมากขึ้น และเกิดการเรียนรู้ในทีม เกิดแรงบันดาลใจในการทำงาน ใช้วัฒนธรรมของชุมชนมาเป็นส่วนหนึ่งของงาน PC เอาอาหารที่ใส่บาตรไปแบ่งปันกับครอบครัวที่ต้องการ และนิมนต์พระไปให้ผู้ป่วยตักบาตรที่บ้าน ทำให้เกิดการดูแลผู้ป่วยระยะท้ายในหลายมิติ

พี่อุบล : ตนเองไม่ได้เป็นพยาบาล PC โดยตรง เริ่มจากการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เราลงไปทำงานกับชุมชน มีเครือข่ายกลุ่ม อสม. ผู้นำชุมชน เห็นว่าการทำงานต้องอาศัยความร่วมมือ เดิมคนให้น้ำหนักกับการทำงานของเราเป็นหลัก แต่ก็อาศัยการอธิบาย ทำความเข้าใจ ใช้การชวนคุย ตั้งคำถาม ให้เขาเป็นเจ้าของร่วมในการทำงาน เปิดพื้นที่ให้คนมาเรียนรู้ เกิดเครือข่ายคนทำงานร่วมกัน หากมีการจัดอบรมต้องนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้ ทฤษฎีไม่ต้องเยอะ เรียนแล้วไปลงพื้นที่ คุยกันก่อนเข้าเยี่ยมบ้านและหลังเยี่ยมบ้าน ได้

แลกเปลี่ยนกัน เรียนรู้ด้วยกัน เมื่อเขียนโครงการจะมีกิจกรรมจัดเวทีถอดบทเรียน แลกเปลี่ยนกันทุกปี เพื่อให้คนทำงานได้เรียนรู้จากกันและกัน

การกำหนดนโยบายจากรัฐก็อาจมีแรงต้าน มีกรอบมากำหนด เราก็จะชวนให้เริ่มจากสิ่งที่พอทำได้ ก่อน พอเราทำแล้วเกิดงาน ก็จะมีคนเข้ามามีส่วนร่วมเอง

รู้ว่าสิ่งที่ตัวเองทำว่าสำเร็จจาก

> การเรียนรู้ร่วมกัน สิ่งที่ทีมสะท้อนออกมา ว่าเค้าได้เรียนรู้อะไร เติบโตอะไร ยังขาดตรงไหนที่ต้องเติมให้กัน

> สังเกตคนที่ยังคงอยู่ในทีม คนที่ยังทำงานในชุมชนร่วมกันมีการเรียนรู้เติบโต มีการขยายเครือข่ายไป และติดต่อกันอย่างต่อเนื่อง

ตัวอย่าง

พี่สายทอง อสม.ห้วยทราย เริ่มจากการที่มีใจในการดูแลชุมชน เดิมมีบุคลิกภาพที่แข็งแรงพูดจาเฝงผาง เราเติมเรื่องการได้อะลอค ตอนแรกเขาก็ดูลำบากในการเรียนรู้ ต่อมาเขาเห็นตัวอย่างประโยชน์จากเครื่องมือที่เราทำ จึงนำไปใช้และเราก็ทำกระบวนการแบบนี้ในการทำงาน การเรียนรู้ด้วยกันด้วย พอเขาป่วยและมาเจอกับตัว เห็นว่าต้องระวังเรื่องอะไรบ้าง มีการปรับเปลี่ยนสไตล์การพูด การทำงาน รู้ตัวเร็วขึ้น ตัวเขารู้สึกว่าตัวเองโชคดีที่ได้ทำงานแบบนี้

ครูยอด : มองใน เดิมบ้าพลัง ทำงานอย่างเต็มที่ หมดแมกซ์ ต่อมาจึงมองตัวเราก่อน ว่าเราเป็นอย่างไร พร้อมมากน้อยแค่ไหน ใช้แนวคิดใดในการทำงาน สงเคราะห์หรือเมตตาปัญญา เท่าทันชุดความคิดของตัวเอง ประเมินว่าสิ่งใดที่เราทำได้หรือไม่ได้ ระวังระวังการใช้พลังงานของตัวเอง ประเมินศักยภาพของตนเอง มองตัวเองว่าเราเป็นใคร เข้าใจตัวเอง

มองนอก เรียนรู้สถานการณ์ ชุดความคิด ความรู้ต่างๆ โครงสร้างชุมชน ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของหน่วยบริการกับชุมชน ทำความรู้จักกับชุมชน อาจจะทำเอกสารมือสองหรือการสังเกตการณ์ ไปสัมผัสชุมชนศึกษาข้อมูลของชุมชน ประวัติศาสตร์ชุมชน แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการทำงาน วัฒนธรรม ความเชื่อ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ เข้าใจสิ่งที่เรากำลังทำงาน

มองเชื่อมโยง มองหาจุดเกาะเกี่ยวระหว่างคนทำงานกับชุมชน มองให้เห็นสมดุลในการทำงาน ระหว่างงานและชีวิต ได้ Give และ Take จากกันและกัน

การทำงานชุมชน ไม่ได้แยกส่วนจากการใช้ชีวิต ใช้ชีวิตเรื่องอื่นๆ เรียนรู้แล้วนำมาปรับใช้กับการทำงานชุมชนด้วย เช่น การใช้หลักเรื่องพลังของไอคิวมาใช้ในการทำงานชุมชน ให้ความสำคัญกับ Micro mastery

ประเมินความสำเร็จของงานจาก ในชีวิตประจำวัน ดูจากการที่คนในครอบครัวสื่อสารออกมา มิติอื่นๆของชีวิต สายตาหรือเสียงจากคนในชุมชน สื่อมวลชน หรือจากการจัดเวทีพูดคุย การประเมินควรเป็นวิธีการที่มีความหลากหลาย สร้างสรรค์

ตัวอย่าง สถานการณ์ที่เห็นว่าตนเองจัดสมดุลได้คือความไม่โอเคหลังเฟสแรกของการทำงานโครงการหนึ่ง เราก็ถอยออกมาก่อน ใช้เสียงจากที่อื่นมาช่วยสะท้อน ให้เกิดงานต่อ ช่วยสนับสนุนให้ทีมทำงานภายใต้เงื่อนไขหรือบริบทที่ติดกรอบ กับดักการทำงานของระบบราชการ ให้เกิดการทำงานที่ก้าวไปในจังหวะเดียวกันได้

พีเจเน : เริ่มทำงานจากการสำรวจข้อมูลในชุมชน ดูว่ามีระบบการดูแลผู้ป่วยระยะท้ายยังไงบ้าง เห็นบริบทของชุมชน เห็นตัวละคร เช่น ญาติ เพื่อนบ้าน รพ. เห็นว่าระบบที่ รพ.วางไว้ มีประสิทธิภาพดีอยู่ วางให้มีการทำงานตามระบบ การประชุมติดตามประเมินผล แต่ก็พบว่า ไม่สามารถทำได้ตามระบบ เนื่องจากมีความติดขัด อาจจะเป็นเรื่องค่าตอบแทน การสวมหมวกหลายตำแหน่ง ทำให้การทำงานไม่เป็นไปตามทิศทางที่ถูกกำหนดไว้

ต่อมาเมื่อในหมู่บ้านมีผู้ป่วยระยะท้าย 1 ราย เราทำหน้าที่ประสานงานให้ อสม. จนท.รพ.ไปเยี่ยม เราก็ได้แต่ตรวจสอบ ดูแลใจญาติ เรายังวางตัวไม่ถูกว่าควรอยู่ตรงจุดไหน มีข้อสังเกตว่าอาจไม่มีคนมาเยี่ยมบ้านหรือให้คำปรึกษาได้ ชุมชนเองยังขาดองค์ความรู้ในการดูแลกันอย่างเป็นระบบอยู่ ขาดคนเป็นเจ้าภาพหรือประสานงาน

การทำงานในฐานะกระบวนกรชุมชน การเชื่อมโยงกับ รพ. กับระบบ ให้ความสำคัญสัมพันธ์เดิมที่ดีต่อกัน อาสาเข้าไปทำงานโดยการคุยกับหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง บอกว่าเรามีอะไรบ้าง ทำอะไรให้ได้บ้าง เน้นไปในเรื่องการให้ความรู้เรื่องการวางแผนสุขภาพล่วงหน้า ทำงานร่วมกับทีม PC ลงไปเยี่ยมบ้านด้วยกัน เพื่อให้มองเห็นเส้นทางการทำงาน แสวงหาเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน เช่น พระสงฆ์ โดยการแบ่งปันองค์ความรู้ เชื้อเชิญให้มาทำงานร่วมกัน สื่อสารเจตนาของเราให้ชัดเจน พิสูจน์เจตนาของเราจากการกระทำ ให้คนเห็นจากผลงาน แล้วค่อยเข้ามาใช้บริการ เข้ามาเป็นเครือข่าย เปิดใจ เปิดพื้นที่ให้เราทำงาน

การทำงานร่วมกับบุคลากรทางการแพทย์ ชวนให้เคลื่อนจากกรอบหรือชุดแนวคิดเดิม เป็นเรื่องยาก เราต้องทำงานกับความคิดความเชื่อของคนทำงานด้วย

พี่เกื้อ : ตนเองเคยเป็นพยาบาลโรงพยาบาลศูนย์ฯ เริ่มจากไม่รู้จักรงงาน PC มาก่อนเลย เริ่มจากไปอบรมสมาธิบำบัดแล้วเอามาใช้ในโรงพยาบาล เอาไปใช้ข้างเตียง ทำให้ได้เห็นความทุกข์ของผู้ป่วยและญาติ ทำให้เริ่มเกิดการเปลี่ยนแปลง ทำให้คนในโรงพยาบาล ญาติ คนไข้ ร้องขอการดูแล เราก็ต้องการทีมงาน ร้องขอกับหัวหน้าพยาบาล เกิด CoP คนทำงานในเรื่องที่คล้ายคลึงกันในแต่ละวรรต เกิดตัวแทนแต่ละวรรตมาทำงานร่วมกัน เกิดเครือข่ายในระดับ รพ.ชุมชน ชวนคนที่มีใจซึ่งมักเป็นเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเยี่ยมบ้าน ก็เกิดการการทำงานร่วมกับรพ.สต. และ อสม. ในระดับหมู่บ้าน ชุมชน เราเป็นพี่เลี้ยงก็ไปทำงานกับทุก รพ. รพ.สต. เราก็เห็นปัญหาของแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกัน ก็แสวงหาความช่วยเหลือมาสนับสนุนกัน

การให้จิตอาสาอยู่กับเรานานๆ ต้องมีสิ่งเหล่านี้คือ การให้เกียรติ การยอมรับ ความเท่าเทียมกัน การยกย่องชมเชย การให้คนมาชื่นชมดูงาน หรือการพาไปดูงาน เช่น งานที่วัดคำประมง ทำให้เห็นว่าการดูแลด้วยใจ กับ การดูแลด้วยหน้าที่ มีความต่างกัน ทั้งเจ้าหน้าที่ รพ. และ จิตอาสา ทำให้เราเห็น Idol เห็นตัวอย่างของคนที่ตั้งใจและทำจริงๆ ทำให้มีแรงบันดาลใจในการทำงาน

การทำงานของเราต้องมาจากความอยากได้ของผู้ป่วยและญาติ ผ่านการรับฟัง สอบถามความต้องการเขา มากกว่าที่ให้น้ำหนักกับ Protocol ของเรา ให้น้ำหนักและความสำคัญกับทุกคน ทุกมิติในชุมชน ให้เกียรติ เป็นมิตร เข้าไปอย่างเป็นลูกเป็นหลาน

ความสำเร็จที่มองเห็น คือ แม้ว่าจะเกษียณแล้วยังได้ให้คำปรึกษาเครือข่ายต่างๆ มีความยั่งยืนในการทำงาน มีเครือข่ายที่ยังทำงานด้วยกันอยู่

CoP ถ้ามองในมุมเจ้าหน้าที่ ทำให้เกิดการเรียนรู้จากการทำงานจริง ที่ไม่ได้ถูกตัวชี้วัดครอบงำ เกิดปัญญา เห็นปัญหา รู้วิธีการในการแก้ปัญหา ช่วยให้เกิดความรัก ความช่วยเหลือกัน การได้ทดลองทำในเงื่อนไขที่เหมาะสม ทำให้เกิดชุมชนของคนทำงานที่เกิดทั้งทักษะและพลังในการทำสิ่งดีดีให้ผู้อื่นและทำอย่างต่อเนื่อง

Essense ของคนที่ได้มีโอกาสเห็นและแสดงออกมา ทำให้คนเคารพ ให้เกียรติ สัมผัสกันได้ ทำให้เกิดการ ทำงานด้วยกัน เป็นทีม อย่างแท้จริง เกิดการทำงานแบบไม่มีลำดับชั้น

หมอด้อย : การทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชน จะสอบถามความยากลำบากหรือปัญหาตอนที่ดูแลที่บ้าน ถามความรู้สึกของญาติ ความแตกต่างในช่วงที่ดูแลผู้ป่วยและหลังเสียชีวิต 5-6 เดือน พบว่าช่วงที่ต้องดูแลก็จะเหนื่อย และกังวล อยากได้รับความช่วยเหลือในเรื่องข้าวของ เงินทอง อาหาร อยากได้คนซัพพอร์ตความรู้ ในการดูแลผู้ป่วยระหว่างนั้น แต่พอผู้ป่วยเสียไปแล้วก็รู้สึกดีใจ ภูมิใจที่ตัวเองได้ดูแลผู้ป่วยจนจบไป เห็นว่าในการอบรมบุคลากรเราไม่ต้องใส่ข้อมูลเยอะๆในเนื้อหา แต่มีความจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์กับคนที่เราจะเข้าไปดูแล skill ควรจะเป็น OJT มากกว่าและเรียนรู้ด้วยกันไป

พี่สุ่ย : เป็นสมาชิกใหม่ของจังหวัดขอนแก่น เข้ามาอยู่แล้วถึงรู้ว่าทำอะไร จะอยู่แบบไหน อยากรูปแบบมีความสุข แล้วคอยมองหาผู้คน ที่จะเดินไปด้วยกัน ใช้วิธีหา key person ว่ามีตัวละครใดบ้างที่น่าสนใจ ไปคุยกันทีละคน หาจุดที่เป็นตัวขับเคลื่อนของแต่ละคน วิเคราะห์ว่ามีความหมายอย่างไร เห็นความเชื่อมโยงหรือสมมติฐาน เข้าใจสถานการณ์ แล้วกลับมาทวนจุดยืนของตัวเอง และนำพาคนที่สนใจมาเจอกัน มาพูดคุยและทำสิ่งเล็กๆด้วยกัน เพื่อทำความรู้จักกันและกันผ่านการทำงาน ตั้งคำถามชวนคิดว่า เราจะสนับสนุน ช่วยเหลือเขาอย่างไร เน้นไปที่เรื่องการสานสัมพันธ์ระหว่างกัน ความไว้นื้อเชื่อใจกัน

> ไม่จำเป็นต้องมีมิตรร่วม ไม่ต้องร่วมหัวจมท้ายกันในทุกกรณี

> ไม่ได้แข่งกัน แต่ช่วยสนับสนุนกันในการทำงาน

> ไปในจังหวะของเรา ของกลุ่ม ไปตามความพร้อมของกลุ่ม พอมองเห็นคนอื่นจริงๆ ก็จะทำให้เคารพในศักยภาพของกันและกันจริงๆ

ประเมินความสำเร็จของตนเองจาก คนที่มายังอยากมา ยังมีความสุขในการทำงานกับเรา มีงานที่เคลื่อนโดยที่เราไม่ต้องเป็นคนผลักใหม่ คนที่ทำงานกับเรา ยังมี Mindset นี้ติดตัวไปทำงานกับคนอื่นใหม่

ค้นพบว่า เรามีทรัพยากรในชุมชนเยอะมากที่จะมาขับเคลื่อนสังคมไปด้วยกันได้ โดยเราต้องมองเห็นพ้นไปจากกรอบที่ครอบเราไว้ ทำให้เราไปต่อได้ยาก

สิ่งสำคัญคือการสื่อสารว่าเราทำอะไร ความสำคัญของสิ่งที่เราทำ เราต้องตอบได้ และไปชวนคนอื่นมาร่วมมือกันได้ด้วย สร้างชุมชนกรุณาในภาคเมือง พาคนไปค่อยๆเห็นสิ่งที่มีความหมาย ตั้งคำถาม คุยกัน ค่อยๆเสริมในสิ่งที่เราทำให้ได้

อ้อม : กระบวนการ แนวทาง และวิธีการทำงาน Community Palliative Care เป็นคนในจังหวัดที่ออกไปทำงานนอกจังหวัดมานาน พอกลับมาทำงานในลำปาง เริ่มต้นทำงานสร้างชุมชนกรุณาในบริบทเมือง

ลำปาง จึงเริ่มต้นจากความสัมพันธ์เชิงเพื่อนฝูง สร้างชุมชนกรุณาจากคนที่ทำงานด้วยกัน โดยมีเป้าหมายคือการสร้างสังคมในลำปางที่สามารถอยู่และตายดีได้ มีความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน จัดให้มีการเสริมพลังเสริมศักยภาพกัน เพราะเชื่อว่าทุกคนมีใจจะช่วยเหลือกันแต่ไม่มีช่องทาง จึงสร้างช่องทาง จัดให้มี workshop มีการออกบูธ ไปทำงานร่วมกัน สรุบบทเรียน เสริมพลังใจกัน

เริ่มการทำงานในโรงพยาบาลลำปาง โดยมีเป้าหมายอยากทำงานกับผู้ป่วยระยะท้ายในโรงพยาบาล แต่ด้วยเราเป็น Nobody ไม่ได้รู้จักใคร จึงเริ่มต้นจากการให้คนรู้จักแนะนำหมอที่รู้จักใน รพ. ลำปางและนำเสนอความสามารถ ความต้องการของตนเอง จึงเป็นความโชคดีของการเริ่มต้นทำงานชุมชนกรุณา คือ ทำให้เราไม่มี ego เราต้องเข้าหาผู้คนที่ให้เกิดงาน พึงความต้องการของเขา อะไรเป็นความกังวลของเขา ก็แก้ไขหรือคลี่คลาย

ในส่วนของการทำงานร่วมกับองค์กรอื่น ๆ ต้อง จริงจัง จริงใจ จึงจะค่อย ๆ เปิดพื้นที่ในการทำงาน สร้างเครือข่าย สร้างทีม จะทำให้ขยายการทำงานได้เพิ่มขึ้น รวมถึงตนเองเข้าใจแนวคิดชุมชนกรุณา ดังนั้นเห็นช่องทางตรงไหน ก็เปิดช่องทางให้ตัวเองได้เข้าไปทำงาน พร้อมกับกลับมาเช็คความพร้อม ทำในสิ่งที่ทำงานได้ ตรงไหนที่มันยากก็หยุดก่อน การทำงานชุมชนนั้นอาศัยทั้งแรงงาน ทรัพยากร เงิน ทำงานไหนแล้วบั่นทอนใจก็หยุดก่อน เห็นช่องทางไปต่อได้ค่อยไปใหม่

ประเมินการทำงานชุมชนมา 2 ปี เป็น 2 ปีที่ได้สร้างทีม สร้างมวลชน สร้างการรับรู้ในวงกว้าง เห็นว่างานนี้ทำคนเดียวไม่ไหว เป็น 2 ปีที่เกิดกิจกรรมชุมชนกรุณาที่หลากหลายขึ้นมีทีมเข้ามาช่วยกันทำงาน ทำให้ไม่ต้องเหนื่อยคนเดียว

ประเด็นพูดคุยเพิ่มเติม

ครูยอด : คำว่าชุมชน เราต้องให้คำจำกัดความให้ตรงกัน เพื่อปรับฐานคิดให้ตรงกันในกลุ่มคนที่ทำงานร่วมกัน มีเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาชุมชนที่หลากหลาย เหมาะสม
พี่อุบล : PC หนีไม่พ้น 2 Settings คือ รพ. และบ้าน ซึ่งแต่ละคนอาจจะให้น้ำหนัก ให้ความสำคัญไม่เหมือนกัน คนทำงานจำเป็นต้องหาตรงกลางได้ หารูปแบบการทำงานที่เอื้อกับคนทำงาน มีความสุขและทำต่อไปได้ โดยไม่ต้องมีโครงสร้างที่กำหนด ตัดกรอบเกินไป เป็นระบบที่ชุมชน โรงพยาบาล เข้าใจความต้องการ ข้อจำกัดของกันและกัน

พี่สุ่ย : คนทำงานชุมชนต้อง Aware ว่าเรากำลังทำงานบนฐานคำว่าชุมชนแบบไหน ชุมชนแต่ละชุมชนก็มีความซับซ้อน รายละเอียดแตกต่างกัน ต้องมีทักษะในการทำความเข้าใจ และเลื่อนไหลไปได้ตามความเปลี่ยนแปลงต่างๆ มีทักษะ Conflict Resolution

พี่เห : การประเมินเชิงระบบ อาจจะมีผิดพลาด ทำไม่ได้ในการปฏิบัติจริง และการฝึกอบรมคนทำงาน PC ระยะยาวแบบ 4 เดือนที่รัฐทำอยู่ จนท.รพ.สต. ก็ไม่สามารถส่งคนมาได้จริงด้วยข้อจำกัดทั้งทางด้านงบประมาณและกำลังคน จนเกิดอัมพาตเชิงระบบ KPI ที่เป็นอยู่ คนทำงานทำไม่ได้ หหมดกำลังใจ ไปทำอย่างอื่นดีกว่า จึงเสนอให้เน้นการฝึกทักษะมากกว่าการให้ทฤษฎี และไปฝึกงาน ทดลองทำจริง

พี่จ๊ะเอ๋ : อาจจะไปหาสิ่งที่เป็นจุดร่วมของแต่ละท่าน มาทำให้ง่ายก่อน แล้วค่อยเรียนรู้แต่ละ Case Study ศึกษาหลักสูตรของ รพ.สต. ดงหนองแห่ ถ้า work ดีแล้ว ก็นำมาเผยแพร่ได้เลย และสิ่งที่จะทดแทนได้ยากคือ การฝึกทักษะข้างเตียง

พี่สุ่ย : การไปดูข้างเตียง ต้องมีคนถอดให้เห็นเบื้องหลัง การเชื่อมโยงเรื่อง PC ในชุมชน ความสัมพันธ์ สถานการณ์ของคนในชุมชน

อ้อม : การไปที่แหล่งเรียนรู้ นอกจากได้ทักษะ ความรู้ ความคิดแล้ว ยังได้ซึมซับ Being ของคนสอน ได้แรงบันดาลใจด้วย

ต้อง : อาจแบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 2 ส่วน ทั้งในห้อง นอกห้องเรียน สร้างเงื่อนไขการเรียนรู้ให้เหมาะสม ยอด : สร้างพื้นที่การเรียนรู้ที่ต่างไปจากการอบรม จัดกระบวนการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง มี Mentor มีหัวข้อที่จำเป็นให้เข้ามาศึกษา กระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น design แบบ case by case

2. ทักษะที่จำเป็นสำหรับคนทำงาน Community PC และวิธีการสร้างทักษะดังกล่าว

> วิธีคิดเบื้องหลังการทำงานที่ต้องเข้าใจเรื่องการทำงานชุมชน การทำงาน Palliative Care ส่วนวิธีการทำงานจะเกิดจากวิธีคิดเอง ซึ่งอาจจะมีหลากหลาย ไม่เหมือนกัน

> Appreciate เป็น ทั้งในระดับบุคคล ชุมชน ในศักยภาพจริงๆของเขาที่เรามองเห็น ชื่นชมอย่างจริงจัง

> Self Care Monitor เห็นข้างในตัวเองว่าเป็นแบบไหน ยังไง ดูแลด้านในตัวเองได้ด้วย มีทักษะในการร้องขอความช่วยเหลือ

> Share Leader ทำงานร่วมกันโดยมีผู้นำหลายๆคน เกิด collective Leadership

> Facilitator

> ทักษะการสื่อสาร เผยแพร่การทำงานของเรา ทำให้คนเรียนรู้ สื่อสาร เชื่อมโยงกับเรา ส่งต่อข้อมูล ข่าวสารที่จำเป็น

> ทำงานเป็นทีม เห็นบริบทในการทำงานของเพื่อนในทีม เชื่อมมัน ไว้วางใจ ศักยภาพของวิชาชีพอื่นๆ

การทำงานขั้นต่อไป

ทำความเข้าใจข้อมูล และยกวาง มานำเสนอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อมูลที่ได้มาเป็นโครงแล้ว น่าจะต้องเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อมาเติมเต็ม ลงรายละเอียดให้มากขึ้น
2. เติมข้อมูลจากผู้เข้าร่วมอบรมให้สมบูรณ์
3. เปิดให้มีการพิจารณาและวิพากษ์จากผู้ที่เกี่ยวข้อง
4. การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้คนมีส่วนร่วมได้ สามารถ on the job และ on the moment ได้เลย
5. เข้าใจความสัมพันธ์เชิงอำนาจ

Check Out

พี่เจน : ได้พลัง แนวทางการทำงาน เห็นบางสิ่งบางอย่างที่ตัวเราเองก็น่าจะปรับด้วยในการทำงาน เห็นความเป็นไปได้ที่จะขยายขอบเขตการทำงานออกไปมากกว่าเดิม มีแรงบันดาลใจในการทำงาน

พี่เบนซ์ : ได้รูปภาพมา 1 รูป

หมอต๋อง : น่าติดตามสิ่งที่จะเกิดขึ้น ได้เรียนรู้จากเพื่อนๆในวันนี้ ปรับมุมมองมามองของคนทำงานชุมชน ก็ได้เรียนรู้เยอะ

พี่อุบล : ขอขอบคุณที่ให้โอกาสมาเรียนรู้

ครูยอด : ได้คุยกับคนอื่น เหมือนคุยกับตัวเอง หลายเรื่องสามารถเอาไปทำทันทีได้เลย

พี่จ๊ะเอ๋ : สนุกที่ได้เรียนรู้ประเด็นใหม่ๆ รอบนี้สบายๆ ดีที่ได้ฟังประสบการณ์ คุณค่าจากการทำงานของแต่ละคน ยินดีที่จะได้ช่วยทำงาน

พี่เบ๊ต : ได้เรื่องความรู้สึกเยอะ ดีที่ตัวเองยังรู้สึกงู้สา ยังมีความกรุณาต่อผู้คน

สมาร์ท : ได้เนื้อหนัง กรอบกว้างๆของการทำงาน เหลือการลงรายละเอียด และการวางแนวทางในการทำงาน เห็นเป็นรูปเป็นร่างมากขึ้น

พีเห : ดีใจที่ได้เครือข่าย ได้ไอดีที่แปลกไปจากตัวเองทำ

ต่อม : เราเป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน PC ในชุมชนเหมือนกัน ทุกคนในชุมชนสามารถช่วยขับเคลื่อนไปได้

เคน : เห็นความรู้และการนำไปใช้เยอะมาก เชื่อมโยงกับประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยและความสูญเสีย เห็นว่ามีความสำคัญมาก รอคอยว่าสิ่งที่เราจะร่วมกันทำจะเป็นอย่างไร ได้นำไปใช้ ทดลองเรียนรู้ไปด้วยกัน น่าจะเป็นหลักสูตรที่มีชีวิต ทุกคนนำไปใช้ได้

σύ : สนุกในการพูดคุย ได้ต่อยอดความคิด บางเรื่องราวก็มาสะกิดเตือน ทำให้เห็นช่องทางที่จะทำงานต่อไป

รายชื่อผู้เข้าร่วมกระบวนการ

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	หน่วยงาน
1	คุณเอกภพ สิทธิวรรณธนะ	Peaceful Death
2	พญ.วาลิกา รัตนจันทร์	โรงพยาบาลน่าน
3	คุณวิชญา โมฬีชาติ	โรงพยาบาลนครพิงค์
4	คุณเจนจิรา โฉษา	CoCo ชะไ้
5	คุณวิสุทธิ เหล็กสมบุญ	จิตอาสาเครือข่ายผู้พิการ แม่ฮ่องสอน
6	คุณปิยะพรรณ มะลิหอม	บริษัท เพลินพาดี้ จำกัด
7	คุณบรรเทิง พลสวัสดิ์	รพ.สต. ดงห้องแห่ อุบลราชธานี
8	คุณอุบล หาญฤทธิ	โรงพยาบาลนครพิงค์
9	คุณเกื้อจิตร แซรัมย์	ข้าราชการบ้านนาญ

Zoom Meeting

Recording

View

Chat

From STAFF KEN to Everyone:

การตีความคำว่า "ชุมชน"

To: Everyone

Type message here...

Unmute Stop Video

Participants Chat Share Screen Record Reactions

Leave

bunterng01@g...

แม่ข้าวตู่

Witchayarn Moleechart

sutheelak.ladpala

Ekkapop (Mart) Staff Sittiwant...

Jane Locha

Ducky Tanida

STAFF KEN

Bhattharasinthorn STAFF

Type here to search

13:46 6/3/2564

A screenshot of a Zoom meeting window. The main area shows a grid of 12 video thumbnails. The bottom row contains a large black box with the text 'bunterng01@g...', a thumbnail of a man labeled 'STAFF KEN', a thumbnail with the Thai text 'แม่ข้าวตู่', and a thumbnail of a woman labeled 'Bhattharasinthorn STAFF'. The chat window on the right shows a message from 'STAFF KEN to Everyone' with the Thai text 'การตีความคำว่า "ชุมชน"'. The bottom of the screen shows the Windows taskbar with various application icons and the system tray displaying the time '13:46' and date '6/3/2564'.